

Rozbor závazků z podnikových kolektivních smluv
na rok 2020 v OS

I. Úvod

Rozbor závazků z podnikových kolektivních smluv na rok 2020 v OS

Podle plánu OS na rok 2020 je stejně jako v předcházejících letech předkládán rozbor a vyhodnocení závazků sjednaných v podnikových kolektivních smlouvách (dále jen „PKS“) na rok 2020.

Celkem bylo v letošním roce do rozboru zahrnuto 32 PKS, které se vztahují na cca 13,7 tis. zaměstnanců.

Kolektivní smlouva vyššího stupně (dále jen „KSVS“) uzavřená s Asociací sklářského a keramického průmyslu ČR je sjednána na léta 2019 - 2020. Pro rok 2020 byl uzavřen dodatek ke KSVS s novou výší jednotlivých tarifních stupňů. Závaznost tohoto dodatku byla sdělením MPSV č. 316/2020 Sb. s účinností od 1. 7. 2020 rozšířena na zaměstnavatele, nečleny ASKP ČR s převažující činností v odvětví CZ - NACE 231, 2341 a 2342.

Ke zhodnocení závazků sjednaných v PKS byl v letošním roce tak jako v letech předcházejících použit dotazník ISPP (informační systém o pracovních podmínkách). Dotazník je používán pro účely celostátního rozboru a svým obsahem navazuje na počítačový program, kterým je rozbor na OS zpracováván.

II. Hodnocený vzorek PKS

Je nutno poznamenat, že počty zaměstnanců u jednotlivých zaměstnavatelů jsou převzaty, tak jako v letech předcházejících, z hlášení ZO o stavu k 31. 12. roku předešlého, tj. roku 2019.

V materiálu je použit výčet odvětví sklo, keramika, porcelán a odvětví ostatní, tj. zaměstnavatelé, u kterých nelze zařadit jejich výrobní činnosti do žádného ze jmenovaných odvětví.

Zastoupení jednotlivých zaměstnavatelů a jejich PKS.

Odvětví sklo

V odvětví skla je zaměstnáno v působnosti OS u 21 zaměstnavatelů celkem cca 10,4 tis. zaměstnanců. Do rozboru jsou zahrnuty údaje pouze z 20 PKS, tj. 10,4 tis. zaměstnanců; Sklárna Janštejn s.r.o. (60 zaměstnanců) PKS neuzavírá.

Z 20 zaměstnavatelů v odvětví skla je 13 zaměstnavatelů členy ASKP (tj. 7,7 tis. zaměstnanců) a na dalších 5 zaměstnavatelů (tj. 1,7 tis. zaměstnanců) byla působnost KSVS rozšířena. KSVS se tak vztahuje na 18 zaměstnavatelů, tj. 9,4 tis. zaměstnanců (90 % všech zaměstnanců v odvětví sklo). Vzhledem k tomu, že zbylí tři zaměstnavatelé (SCHOTT Flat Glass s.r.o., SCHOTT CR, s.r.o., Preciosa Lustry, a.s.) uzavřeli PKS, lze konstatovat, že v odvětví skla jsou všichni zaměstnanci v působnosti OS pokryti buď závazky z PKS nebo z KSVS.

	PKS	Člen ASKP - závaznost KSVS	Rozšíření KSVS
AGC Automotive Czech, a.s.	Ano	Ano	
AGC Flat Glass Czech, a.s.	Ano	Ano	
Crystal BOHEMIA a.s.	Ano	Ano	
Crystalex CZ, s.r.o.	Ano	Ano	
KAVALIERGLASS a.s.	Ano	Ano	
Knauf Insulation, spol. s r.o.	Ano	Ano	
MOSER, a.s.	Ano	Ano	
O-I Manufacturing Czech Republic, a.s.	Ano	Ano	
PRECIOSA ORNELA, a.s.	Ano	Ano	
PRECIOSA-LUSTRY, a.s.	Ano		
Saint-Gobain ADFORS CZ s.r.o.	Ano		Ano
SCHOTT Flat Glass, s.r.o.	Ano		
SCHOTT CR s.r.o.	Ano		
SKLÁRNÝ MORAVIA, akciová společnost	Ano	Ano	
Skleněná bižuterie, a.s.	Ano		Ano
UNIFRAX s.r.o.	Ano	Ano	
UNION LESNÍ BRÁNA a.s.	Ano	Ano	
VETROPACK MORAVIA GLASS, akciová společnost	Ano	Ano	
VITRABLOK, s.r.o.	Ano		Ano
VINOLOK, a.s.	Ano		Ano

Zaměstnavatele mimo rozbor PKS			
Sklárna Janštejn, s.r.o.			Ano

Odvětví keramika

V odvětví keramika je zaměstnáno v působnosti OS u 2 zaměstnavatelů celkem 1,5 tis. zaměstnanců. PKS byla uzavřena u obou zaměstnavatelů, přičemž u zaměstnavatele LAUFEN CZ, s.r.o. jsou uzavřeny 2 PKS, a to zvláště pro provozovnu v Bechyni a zvláště pro provozovnu ve Znojmě společně s pražskou centrálou. Po rozšíření závaznosti KSVS na zaměstnavatele Ideal standard s.r.o., lze konstatovat, že všichni zaměstnanci v odvětví keramika jsou pokryti jak PKS, tak KSVS.

	PKS	Člen ASKP - závaznost KSVS	Rozšíření KSVS
LAUFEN CZ s. r. o	Ano	Ano	
Ideal Standard s.r.o.	Ano		Ano

Odvětví porcelán

V odvětví porcelán je zaměstnáno v působnosti OS u 4 zaměstnavatelů celkem 1,1 tis. zaměstnanců a KSVS se vztahuje po rozšíření působnosti na všechny tyto zaměstnance.

	PKS	Člen ASKP - závaznost KSVS	Rozšíření KSVS
Český porcelán, akciová společnost	Ano	Ano	
Thun 1794 a. s.	Ano	Ano	
G. Benedikt	Ano		Ano
Rudolf Kampf s.r.o.			Ano

Odvětví ostatní

V odvětví ostatní je zařazeno 6 zaměstnavatelů, tj. 0,7 tis. zaměstnanců. S ohledem na právní formu a účel založení nebyly do rozboru PKS zahrnuty ZO Hrad Locket o.p.s. a Střední škola technická AGC a.s., která je však členem ASKP, stejně jako další 3 zaměstnavatelé. KSVS však i v tomto odvětví pokrývá 0,45 tis. zaměstnanců. U zbylých 3 zaměstnavatelů, kteří nejsou členy ASKP, byly uzavřeny PKS, a proto lze konstatovat, že rovněž celé „odvětví“ ostatní je pokryto závazky z kolektivních smluv, tj. PKS nebo KSVS.

	PKS	Člen ASKP - závaznost KSVS	Rozšíření KSVS
SKLÁŘSKÉ STROJE ZNOJMO, s.r.o.	Ano	Ano	
Sklopísek Střeleč, a.s.	Ano	Ano	
EUTIT s.r.o.	Ano	Ano	
Česká mincovna, a.s.	Ano		
DESKO a.s.	Ano		
MEGATECH Industries Jablonec s.r.o.	Ano		

Zaměstnavatele mimo rozbor PKS			
Střední škola technická AGC a.s.,	Ano	Ano	
Hrad Locket			

Působnost kolektivních smluv v OS

Na základě výsledků rozboru a dalších informací za jednotlivá odvětví lze konstatovat, že za celý OS je pokryto závazky z KSVS, či alespoň z PKS celkem 13 714 tis. zaměstnanců, tj. 99,9 % všech zaměstnanců v působnosti OS. Jedinou ZO, která neuzavírá PKS a není pokryta závazky KSVS je ZO hrad Locket (12 zaměstnanců).

Zaměstnanců, na které se vztahuje KSVS (zaměstnavatel je členem svazu zaměstnavatelů), je za OS v roce 2020 celkem 9.905, tj. cca 72 % ze všech zaměstnanců v působnosti OS. Působnost KSVS sjednané s Asociací sklářského a keramického průmyslu ČR byla rozšířena na dalších cca 2,5 tis. zaměstnanců. V působnosti OS je 7 zaměstnavatelů (tj. cca 1,3 tis. zaměstnanců), kteří nejsou ani členy ASKP, ani na ně nebyla rozšířena závaznost KSVS. U 6 těchto zaměstnavatelů však byla uzavřena alespoň PKS.

Přehled počtu zaměstnanců, jejichž práva jsou upravena PKS a KSVS

	Odvětví sklo	Odvětví keramika	Odvětví porcelán	Odvětví ostatní	Celkem	Pokrytí KS v %
Počet zaměstnanců v působnosti OS	10 414	1 506	1 098	708	13 726	XXX
Počet zaměstnanců - PKS	10 354	1 506	1 012	708	13 579	99
Počet zaměstnanců - KSVS před rozšířením závaznosti	7 670	1 028	753	454	9 905	72
Počet zaměstnanců - KSVS po rozšířením závaznosti	9 372	1 506	1 098	454	12 430	90
Počet zaměstnanců, jejichž práva upravuje PKS nebo KSVS	10 414	1 506	1 098	696	13 714	99,9

III. Zhodnocení jednotlivých závazků

Výsledkem zpracování údajů je "Vyhodnocení kolektivních smluv" v tabulkách podle jednotlivých závazků, a to jak v průměru za OS SKP, tak i za jednotlivá odvětví. Uvedeny jsou tabulky týkající se mzdových závazků, závazků k délce pracovní doby a dovolené, závazků ke zvýšení odstupného, závazků k hrazení závodního stravování, závazků k přispívání na penzijní připojištění a životní pojištění a dále sociálního fondu.

V tabulkách jsou tak jako v předešlém roce, uvedeny počty PKS, ve kterých byly příslušné závazky sjednány, a průměrná výše jednotlivých závazků (v Kč, v hodinách, ve dnech, v procentech). V některých případech je uvedeno procento PKS, ve kterých je příslušný závazek sjednán. Vyhodnocení poskytuje přehled o dosažených úrovních závazků a umožňuje jak srovnání mezi jednotlivými odvětvími, tak i srovnání průměrné výše jednotlivých závazků s právními nároky.

Vyhodnocení je uvedeno v tabulkách č. 1-28 v příloze – Tabulková část ISPP.

Jednotlivé tabulky mají sloužit jako jeden z podkladů pro kolektivní vyjednávání pro příští rok, a to jak na úrovni KSVS, tak i na podnikové úrovni. Není proto nutné jednotlivé tabulky komentovat. Jednotlivé ZV však mohou samozřejmě využít těchto rozborů i ke srovnání své vlastní PKS s průměrnými hodnotami závazků v PKS za jednotlivá odvětví, popř. OS jako celku.

V rozboru závazků sjednaných v PKS na rok 2020 se tak jako v minulém roce zaměříme na úroveň sjednaných mzdových tarifů.

V rozboru jsou uvedeny průměrné mzdové tarify pro 12 stupňové tarifní systémy a také mzdové tarify pro jiný než 12 stupňový tarifní systém.

Ze zkoumaného vzorku 32 PKS je 12 stupňový tarifní systém s hodinovými mzdovými tarify uplatněn v roce 2020 v 10 PKS.

Průměr výše hodinových mzdových tarifů (37,5 hodin za týden) se za OS celkem - v PKS v roce 2020 ve srovnání s rokem 2019 zvýšil cca o 6,4 % (zvýšení 2019/2018 - 3 %; zvýšení 2018/2017 - 9 %).

V odvětví skla, kde jsou sjednány 12 stupňové tarifní systémy v 6 PKS z 20, vzrostla průměrná tarifní hodinová mzda v roce 2020 ve srovnání s rokem 2019 o 5 %, což je srovnatelný nárůst jako předchozí rok (2019/2018 - 4,7 %; 2018/2017 zvýšení dokonce o 12,62 %). V odvětví porcelánu jsou sjednány 12 stupňové tarifní systémy ve 2 PKS. Vzhledem k tomu, že se jedná o malý vzorek, srovnání průměrných tarifních hodinových mezd by v roce nebylo vypovídající. U odvětví keramika nebylo možno 12 stupňové tarifní systémy hodinových mzdových tarifů porovnat, jelikož není v posledních letech sjednán v PKS zařazených do rozboru 12 stupňový tarifní systém.

Zajímavostí může být, že tak jako v minulých letech je průměrná tarifní hodinová mzda (37,5 h/t ve 12 stupňovém tarifním systému) v OS za rok 2020 srovnatelná s průměrnou hodinou mzdou v odvětví skla za rok 2019.

Hodinová tarifní mzda je sjednána celkem v 18 PKS, z čehož je 10 PKS s 12 stupňovým hodinovým tarifem. Zbylých 8 jiných hodinových tarifních systému je uvedeno v tabulce PT07.

Nařízením vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí jsou v příloze v části II. Příklady prací ve skupinách podle oborů pro obor Sklářská výroba stanoveny příklady prací ve skupině 2. až 4. Jako nejvyšší úroveň zaručené mzdy pro ruční sklářskou výrobu je tedy tímto nařízením pro rok 2020 stanovena zaručená mzda ve výši **19.600 Kč** za měsíc. Rozborem PKS pro rok 2020 byla zjištěna v odvětví skla průměrná výše tarifu v 7. tarifním stupni, který odpovídá 4. tarifnímu stupni vládního nařízení **20.005 Kč**, a to tedy ve srovnání s výší stanovenou nařízením vlády pro 4. skupinu představuje navýšení pouze o cca **2 %**, což představuje výrazný pokles tohoto rozdílu ve sledovaných hodnotách oproti roku 2019 (9,6 %).

Výše uvedeným nařízením vlády je úroveň měsíční zaručené mzdy (pro skupiny prací 1. až 8.) stanovena v rozpětí 14.600 Kč (od 14.600 do 29.200 Kč) a průměrná výše tarifu 21.187 Kč. Rozborem sjednaných PKS bylo zjištěno, že průměrné měsíční mzdové tarify ve 12 stupňovém tarifním systému (tabulka č. PT02) jsou sjednány v odvětví skla v rozpětí 12.613 Kč (od 15.590 Kč do 28.203 Kč) a průměrná výše tarifu dosáhla 20.430 Kč. Průměrná výše měsíčního tarifu v odvětví skla sjednaná v PKS z rozboru je ve srovnání s průměrnou výší mzdového měsíčního tarifu zaručených mezd v jednotlivých třídách stanovených vládním nařízením o **cca 4 %** menší. Doposud srovnání těchto ukazatelů bylo ve prospěch průměrného tarifu odvětví skla v PKS.

Průměrný tarif sjednaný v KSVS pro odvětví užitkového, osvětlovacího skla a ostatní činí 17.980 Kč a rozpětí tarifů je ve výši 8.340 Kč (od 14.600 Kč do 22.940 Kč). Rozpětí průměrných tarifů sjednaných v PKS je tedy ve srovnání s tarify s vybraným 12 – ti stupňovým tarifním systémem sjednaným v KSVS vyšší o cca 4.200 Kč. Také výše průměrného tarifu sjednaného v PKS je oproti průměrnému tarifu sjednanému v KSVS vyšší o cca 13 % (v roce 2019 však rozdíl činil 21 %).

V příložené tabulce B jsou uvedeny údaje pro srovnání úrovně zaručené mzdy a tarifů z rozboru PKS a KSVS tak, jak jsou popsány shora.

Vývoj úrovně mzdových příplatků v průměru za OS v roce 2020 ve srovnání s rokem 2019 je u jednotlivých příplatků v podstatě na stejné úrovni. Např. příplatek za práci přesčas činí v roce 2020 shodně s rokem 2019 v průměru 30 % průměrného výdělku. Průměrná výše příplatku za práci ve ztíženém pracovním prostředí v roce 2020 činí tak jako v předchozím roce 10 Kč/hod.

Opět došlo k meziročnímu zvýšení průměrné výše příplatku za práci v sobotu a neděli, tj. z 28,5 % PV na 30,6 % PV.

Výše příplatku za práci v noci se meziročně výrazně nezměnila, a i pro rok 2020 je jeho výše cca 18 Kč/hodinu.

IV. Závěr

Z rozboru závazků sjednaných v PKS na rok 2020 vyplývá, že úroveň závazků ve srovnání s předcházejícím rokem opět vzrostla. Lze však sledovat, že rozdíly v průměrných hodnotách tarifních mezd PKS/KSVS ve srovnání s průměrnými hodnotami zaručené mzdy klesají, případně vycházejí lépe pro zaručenou mzdu.

Za velmi pozitivní je třeba považovat stále vysoké pokrytí zaměstnanců závazky z kolektivních smluv, které je v roce 2020 takřka 100 % zaměstnanců v působnosti OS. Tento vysoký podíl v pokrytí zaměstnanců závazky z kolektivních smluv je dosahován v OS již několik let (za poslední roky byl následující: v roce 2018 bylo pokrytí 100 %, v roce 2017 bylo pokrytí 99,5 %, v roce 2016 bylo pokrytí 100 %, v roce 2015 bylo pokrytí 91,9 %, 2014 bylo pokrytí 97,5 %, v roce 2013 i v roce 2012 bylo pokrytí 97 %).

